

'Graftombe is stiekem een topstuk'

Sanne Frequin bij de graftombe waar de oude Utrechtse bisschop Gwijde van Avesnes begraven ligt.

FOTO RUUD VOEST

Detail van de zijkant van de tombe met rouwende figuren.

FOTO RUUD VOEST

UTRECHT

De Utrechtse Sanne Frequin (33) wil de graftombe van bisschop Gwijde van Avesnes in de Domkerk met 3D-techniek in oude luister herstellen.

FREKE REMMERS

De kunsthistorica van de Universiteit van Amsterdam bestudeert al geruime tijd het graf van bisschop Gwijde van Avesnes (1253-1317). Ze doet dat in het kader van haar promotieonderzoek naar hoe families in de Middeleeuwen een politieke boodschap verwerkten in hun graftombes. „Dit graf moet je zien als een politiek pamflet. Het is een topstuk. Ik wil een vergeten monument rehabiliteren.”

Even terug naar het begin: de overgrootmoeder van Gwijdes, Margaretha II van Vlaanderen, werd op 3-jarige leeftijd wees. Op 12-jarige leeftijd trouwde ze

gedwongen met de man die eigenlijk over haar moest waken. Dat huwelijk, dat drie kinderen voortbracht, werd door de paus en de koning ongeldig verklaard. In haar tweede huwelijk kreeg ze nog eens vijf kinderen.

Er kwam ruzie, want welke telg van dit nageslacht met verschillende vaders mocht aanspraak maken op haar troon in Vlaanderen en Henegouwen: de Vlaams-Henegouwse successieoorlog. Gwijde, zoon uit het eerste huwelijk, stond duidelijk aan de kant van zijn oudste broer en liet dat ook zien op zijn grafmonument.

„Kijk naar de beeldjes aan de zijkant van de tombe”, wijst Frequin. „Dat zijn pleurants, rouwende mensen. Boven die figuren stonden waarschijnlijk familiewapens geschilderd. Hij wilde daarmee laten zien uit welk geslacht hij kwam. Aan zijn voeten stonden twee griffioenen, waar je nu nog alleen de klauwen van kan zien. Voor een bisschop verwacht je eerder honden, als symbool van trouw, maar een griffioen symboliseert macht. Hij portretteerde zichzelf als heerser, wat een bisschop in die tijd ook was.”

Volgens Frequin is de graftombe een kunststuk van hoge kwaliteit. „Het is gemaakt van heel hard steen, dat moeilijk te houwen was. En toch heeft de maker die rouwende figuren hele kleine vingers gegeven. Dat is topkwaliteit.”

Ze ontdekte ook dat de tombe vroeger beschilderd is geweest, in ieder geval met rood en goud, en ingelegd met gekleurd glas. De graftombe ligt er nu beschadigd bij. Niet door de Beeldenstorm, benadrukt Frequin, maar door vocht en verwaarlozing. Met 3D-techniek wil ze alles reconstrueren. „Zodat je dat straks, via een app op je telefoon, kan terugzien.”

Daar heeft ze 3.000 euro voor nodig, wat ze via crowdfunding wil ophalen. Zo'n 1.250 euro is al binnen.